

פחד דוד

פרשת
תזריע מצורע
א' אייר
תש"פ
1022

אבות פרק ב'

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:39 | 6:54 | 6:48 | 6:58

מוצאי שבת 7:53 | 7:56 | 7:56 | 7:54

רבינו תם 8:32 | 8:35 | 8:36 | 8:33

הילולא
דצדיקיא

א - רבי מסעוד הכהן
מח"ס 'פרחי כהונה'

ב - רבי שמואל מניקלשבורג

ג - רבי אריה ליב צינץ
מח"ס 'מלא העומר'

ג - רבי אברהם בדוש

ד - רבי יוסף תאומים
מח"ס 'פרי מגדים'

ה - רבי אפרים נבון

ו - רבי חיים סתהון
מח"ס 'ארץ חיים'

ז - רבי שלמה לינטשיץ
בעל 'הכלי יקר'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

משכיל לדוד

מתכון בדוק לשלום הבית

מסתלקת. ועוד כתב הרב שם שידע הבעל שדנים את האדם בעולם הבא לפי ההנהגה שהתנהג עם בני ביתו ולא עם אחרים. יש פעמים בהם אדם דואג ומסור לאחרים, אבל כלפי בני ביתו הוא סר וזעף ואם כך ידונו אותו לפי מה שהתנהג בביתו בלבד.

וישים דברים אלו בלבו תמיד טרם ייפול ברשת הכעס - וידע שהוא עומד לגרש את השכינה מן הבית חס ושולם, האם עבור דבר כזה כדאי לכעוס?

הרמב"ם (סוף הלכות טומאת צרעת) מציין "שהנגעים אות ופלא היה בישראל כדי להזהירם מלשון הרע שהמספר בלשון הרע משתנים קירות ביתו, אם חזר בו יטהר הבית ואם עמד ברשעו עד שהותף הבית משתנן כלי העור שבביתו שהוא יושב ושוכב עליהן, ואם חזר בו וכו' ואם לאו משתנה עורו ומצטרע ויהא מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהיא הליצנות ולשון הרע... עיין שם.

וראים אנו שהצרעת לא באה מיידית בגופו אלא בשלבים. ולכאורה אדם שהגיע לידי כך שהורסים לנגד עיניו את ביתו - כיצד לא יעזוב דרכיו הקלוקלות ויחדל מלדבר לשון הרע, ומה עוד שקבלם בבגדיו וגם שם לא פוסק, עד שמגיע לגופו ויושב מחוץ למחנה? אתמהא. ולפי האמור לעיל ניחא שיש הרגל שהוא רע, בו אדם מתרגל לדבר מסוים והוא מפסיק להתעורר ולהתפעל. ובודאי אותו אדם בתחילה נבהל מן הנגעים בביתו, אולם עד שבא לשאול בעצת כהן תלמיד חכם שיורה לו אם זה נגע טמא ויראה לו דרך תשובה ויוכיח אותו על מעשיו - בינתים נתקררה ודעכה כל ההתעוררות וההתרגשות שאפפה אותו בתחילה.

ועוד בעניין הנגעים נאמר (ויקרא יג, ב) "והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים" אבל הוא עצמו אינו יכול לראות ואפילו הוא כהן תלמיד חכם - כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו ואין אדם רואה חובה לעצמו. וכל שכן אם יש לו עונג בדבר, יש לו נגיעה לדון ולשפוט לטובתו. כמו שאמרו דורשי רשומות "ענג" אותיות "נגע" הם, לומר לך שבכל דבר שיש עונג לאדם יש נגע דהיינו נגיעה, ולא יכול לדון במישרים ובאופן הנכון.

ועל כך ציותה התורה "והובא אל אהרן הכהן" עליו לילך לאדם גדול שיורה לו את הדרך אשר ילך בה והמעשה אשר יעשה. מכאן למדנו את התועלת הגדולה והצורך החשוב שיש בשאלת גדולי התורה - דעת תורה וחכמים, שכל זמן שהוא פוסק לעצמו הוא מורה היתר לעצמו ואילו כששואל את הגדולים יש לזה מספר יתרונות - ראשית, ללא נגיעות, ושנית "תשועה ברוב יועץ". ודבר נוסף שהרב יורה לו לפי דעת התורה שיש ברשותו, דעת אשר רכש במשך עשרות שנות לימודיו ומה גם שה' עמו והקב"ה יכוון שדברי חכמים לא יצאו לבטלה אלא יתקיימו דבריהם. ואף אני מתייעץ ושואל דעת רבנים גדולים בכל דבר ואפילו דברים פשוטים שלכאורה על פניו נראה כי אין צורך לשואלם, מכל מקום אני חושש שמא יש לי נגיעה בדבר.

"נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן" (ויקרא יג, ט) אחת התכונות החשובות שראוי לאדם לאמץ לעצמו ולקנותה קניין בנפשו היא כח ההרגל - על האדם להתמודד עם מצבים קשים ולהתרגל אליהם, וכן להיות מורגל וספון בהיכל ה' וירגל גופו ורוחו לעניינים רוחניים גבוהים. וזה שאמר דוד המלך ע"ה "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" (תהילים קיט, נט) דהיינו חשבתי לילך לכאן או לכאן אולם בסופו של דבר הלכתי אל בית המדרש וכל כך למה - כי התרגלתי לדבר.

ברם כשם שמצוה זו חיובית וחיונית לאדם, עלולה היא לעמוד לרועץ כי אדם שמתרגל לדבר מסוים עלול הוא להפוך אצלו למעשה שבכל יום ואז שוב לא יתפעל ויתעורר משום דבר שבקדושה וחייו יתנהלו בשגרתיים וללא חיות רוחנית חלילה. ולכך שומה על האדם לא להתרגל לדבר, אלא להוסיף ולהתפעל כל יום מחדש בגדר "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", ועל זה התפלל דוד ע"ה ואמר "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבת בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו" (תהילים כז, ד) דהיינו אף שאתרגל להיות בבית המדרש כל ימי חיי, מכל מקום יהא זה בגדר "ולבקר בהיכלו", כאילו אני מבקר בפעם הראשונה ומתפעל ומתרגש כבתחילה.

ודבר זה מרומז גם בן הפטרת החדש "ובבא עם הארץ לפני ה' במועדים, הבא דרך שער צפון להשתחוות יצא דרך שער נגב והבא דרך שער נגב יצא דרך שער צפונה לא ישוב דרך השער אשר בא בו כי נכחו יצא" (יחזקאל מו, ט) וטעם הדבר - כתב החסיד יעב"ץ בפירושו לאבות (פ"א מ"ד) וזו לשונו "כי הקפיד ה' יתברך שלא יראה השער ב' פעמים פן ישווה בעיניו לשער ביתו, וקירות הבית לקירותיו וכו'. וזה היה עוון העגל שהיה האוהל בתוכם עד שמאסו בו ואמרו עשה לנו אלוקים, ומשה רבינו ע"ה הרגיש בזה ונטה את האוהל מחוץ למחנה הרחק מן המחנה".

וזה צריכה להיות משאת חיינו של כל אדם, והנהגה זו תקפה בכל המישורים - הן בתורה, הן במצוות והן בביתו. דהיינו שלא יהא לו מושג של הרגל בחיי הנישואין ודבר זה יגרום כי יראה את המעלות של אשתו כמובנות מאליהן וכן להיפך - במידה שהאשה תתרגל למעלות הבעל הרי מכאן ואילך לאחר שהורגלו כל אחד למעלות בן זוגו, הרי ששוב לא יתפעלו ממיציות התרומיות וממילא חסרונותיו יהיו ניכרות יותר בעיניהם, כי באמצעות כח ההרגל נעשה הטוב מובן מאליו. וזהו מתכון בדוק להפדת שלום הבית ובקלות באים לידי קטטה ומריבה ולפעמים גם כן נאמרות מילים שאינן במקום ואף פוגעות ואם אין הקול קול יעקב - חלילה ידי עשיו שולטות, ודי למבין.

לכן מוטל על כל אחד מבני הזוג לראות ולהפנים את מעלותיו של בן זוגו ולהתמקד בהן וכן יודה לה' יתברך על כך ואז יבוא לידי הערכה כלפיו ולא ימהר להתקוטט. ועוד יחשוב בדעתו מה שכתב הרה"צ רבי חיים ויטאל זיע"א, שאדם שמפר את שלום הבית בזה הוא גורם לסילוק השכינה והפרדת שם ה', בר מינן, שהרי איש ואשה שזכו - שכינה ביניהם ואם מתקוטטים ורבים אזי השכינה

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מתוך שלא לשמה

באחת השנים ביקשתי לערוך שיעור גדול בו היה בכוונתי להעביר לציבור המאזינים מסר רב חשיבות, על כן היה לי חשוב שישתתפו בשיעור מספר רב של אנשים. לצורך העניין הוחלט לערוך הגרלה נושאת פרסים בקרב משתתפי השיעור, מתוך תקווה שהגרלה תגרום ליהודים רבים לבוא לשמוע את דברי התורה, ומתוך שלא לשמה יבואו לשמה.

כפי שיחלתי, היה אולם הכינוס מלא עד אפס מקום. ברוך ה' זכיתי להעביר לציבור השומעים את המסר החשוב ונראה היה שהדברים התקבלו על לבם. בסיום הדרשה נערכה כמתוכנן הגרלה נושאת פרסים, אולם האנשים שעלו בגורל סירבו לקבל את זכייתם, על כן ערכנו סיבוב נוסף של הגרלות, אך גם הפעם סירבו הזוכים ליטול את זכייתם.

באותו זמן נודע לי שיהודי בעל השפעה מקנא בהצלחה הרבה שלנו לזכות את הרבים בסייעתא דשמיא, ועל כן הוא מפרסם בקרב הציבור שמועה לא נכונה שרבי דוד פינטו קונה אנשים בכסף.

הצטערתי מאד לשמוע את הדברים, כיון שידעתי בידיעה ברורה שאלה הם דברי הבל, המעוררים ריב ומדון, אך פעלתי בשיטת 'שב ואל תעשה עדיף' ולא

הגבתי על הדברים.

כעבור זמן מה פגשתי את אחד מתלמידיי שלא השתתף בשיעור שמסרתי ושאלתי אותו מדוע הוא לא הגיע לשיעור. התלמיד חזר באוזניי על הדברים שאותו יהודי הפיץ ברבים, ואמר שכיון שאני קונה אנשים בכסף - הוא אינו מעוניין להיות חלק מהעניין! כעבור תקופה קצרה נודע לי שהתלמיד הסיר את הכיפה מראשו ופרק מעליו עול מלכות שמים.

כיון שכך פניתי ליהודי בעל ההשפעה שפרסם ברבים את השמועה הרעה אודותי ואמרתי לו: "ראה להיכן הובילו מעשיך, בגלל קנאה ולשון הרע גרמת ליהודי מעם ישראל לפרוק עול תורה ומצוות. בדיבוריך הרעים הסרת אותו מהדרך הישרה, ומה תענה לבורא עולם כשיתבע אותך על כך?"

צער רב הצטערתי על תלמידי שעיב את דרך התורה והמצוות, אך למדתי לקח גדול אודות האחריות העצומה המוטלת על כתפי מזכה הרבים. שכשם שבכוחו של יהודי מעם ישראל לזכות את הרבים, לגדלם ולקררם לאביהם שבשמים, כן הדבר בבואו להכשילם ר"ל - שאז יצרו הרע משתמש בכוח מעמדו הרם ובכוח ההשפעה שיש לו על הציבור, והוא עלול לגרום לרבים לסור מן הדרך.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

התקפי השיעול פסקו בזכות המרפסת של השכן

"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו" (ויקרא יד, ב)

העובדה כי אנו חיים בעולם כה תחרותי, עשויה לגרום למבט שלנו להפוך לתחרותי, לא מפרגן, ואז, כשמביטים על הזולת ומגלים כי הוא מצליח, מרוויח, חי טוב, זוכה להרחבת ביתו או לעבודה מכניסה בקלות, יש לו משפחה מפוארת וחיי מתנהלים על מי מנוחות - כאן עשוי להתעורר החידק התחרותי, הלא מפרגן, עם הרהורים בנוסח: 'ההוא מרחיב? ההוא בונה? ההוא מרוויח? למה זה מגיע לו? למה כל האושר הזה נופל בחלקו? הרי אנו כה קרובים - מדוע דווקא הוא זכה בעבודה המפרנסת, במרפסת הנוספת, במשפחה המפוארת ובנחת המזוקקת?'

ההרהורים הללו, עומדים תחת הכותרת 'צרות עין', הנמנית כאחת הסיבות להופעת הצרעת, בטהרתה אנו עוסקים בפרשה זו. צרות העין היא התופעה הכי טבעית והכי נורמלית בתחושות האדם בעולם תחרותי, אך זה לא הופך אותה למוצדקת. נהפוך הוא, הרבה יותר מוצדק להבין שכל אדם זוכה במה שהוא זוכה, וההוא הרי לא מזיק לזולתו - אז למה לא לפרגן לו, למה לא לשמוח בשמחתו?

השכן בונה? נפלא! כמה אני שמח שהשם הרחיב את גבולו! לאח יש ילדים מרוויחים נחת? מקסים! אני שמח שהוא זוכה למלוא חופניים נחת יהודית! החבר קיבל עבודה מפרנסת במיוחד במקום מכובד? הודו לה' כי טוב, אני רוצה לרקוד ולשמוח על כך! אני זוכר להתפלל עליו שזה לא ייפסק ולו לרגע, שכל ימיו יהיו מלאי נחת וסיפוק. הרי זה לא על חשבונאי! הוא לא לוקח ממני דבר! למה לא לפרגן לו?! למה לא לשמוח אתו?! למה לא להיות מאושר אתו!?

זוהי נוסחת האושר האמיתית! להאמין ולהבין שאיש לא לוקח לי דבר, וממילא אין כל סיבה שאתלונן או לא אפרגן למי שמצליח, למי שמרוויח, למי שחיי מתנהלים בטובה ובברכה. אני מאושר כי ההוא מאושר, אני שמח כי הלה שמח, אני מפרגן לו מכל הלב ושמח בשמחתו!

הגאון רבי אברהם נח פלאי זצ"ל, שכיהן כמשגיח ביישיבת חברון, סבל שנים ארוכות ממחלת האסטמה. לא פעם תקף אותו שיעול טורדני באמצע סדר הלימוד, והוא נאלץ לרוץ מהר החוצה, לשאוף אוויר צח עד שתתייצב הנשימה. לפעמים נאלץ לעזוב באמצע השיעור את תלמידיו, ולצאת למנוחה.

באחד הימים, עומד הרב פלאי בשיעורו, נושא את דבריו המאירים, ולפתע הוא מסמיק, נשימותיו הופכו כבדות ומצצפות, והנה הוא כבר רץ החוצה, לחפש אוויר צח. "היה זה התקף קשה נוסף", אמרו התלמידים זה לזה, "כמה חבל ששוב ייפסק השיעור לרבע שעה - עשרים דקות".

אך למרבה ההפתעה, לא חלפה אלא דקה וחצי, והנה שוב הופיע הרב בפתח החדר, ובפנים מאירות ונשימה חלקה וקצבית ממשיך לשאת את דבריו, כאילו לא היה התקף לפני שתי דקות בלבד התלמידים הביטו במראה בפליאה רבתי - הן הם ראו בעיניהם את ההתקף - כיצד התאווש מההתקף בתוך זמן כה קצר?

עם סיום השיעור, פנו אליו התלמידים ושאלו: "ילמדנו רבנו, הן ההתקף הנוכחי היה חזק וחמור ככל ההתקפים הקודמים, שהצריכו מנוחה ארוכת דקות. אנו שמחים מאוד כי הרב חזר אלינו בתוך זמן קצר - הכיצד?"

חיך הרב פלאי והשיב: "יש לי שכן, שכבר זמן רב מבקש להרחיב את דירתו הצפופה. משפחה ברוכה יש לו, חיים בדירה קטנה, אך קשיי הבירוקרטיה הכבידו עליו, והענין הלך ונדחה, הלך ונסחב. אך היום, כצאתי לרחוב לשאוף אויר להתאווש מההתקף, אתם יודעים מה ראיתי?" התלמידים הביטו בו מרותקים. עיניו האירו, חיכו התרחב: "הגיעו טרקטורים! השכן שלי התחיל לבנות! ברוך השם! באותו רגע הסתדרה לי הנשימה, התרחב לבי בראותי כי שכני זוכה להרחיב גבולו! כה שמחתי על הענין - עד שההתקפה עברה ברגע!"

הרב פלאי סיים להסביר, הוא נותר מחויך, עצם ההיזכרות בהרחבת ביתו של השכן - שימחה אותו בשנית ('ומתוק האור').

במרה מפטירין

הפטר השבוע:

"כה אמר ה' השמים כסאי" (ישעיהו 10)

הקשר לפרשה: ראש חודש אייר חל בשבת זו. ומכאן ההקשר לפסוק המוזכר בהפטרה: "והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפניי", שהוא מעניינא דיומא דראש חודש ושבת קודש.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

כמעט לא נמצא בו חילוק

ענין קבלת לשון הרע, שהזיהרה לנו התורה, שלא להאמין בלב, שהדבר אמת. ואין צורך להאריך ולבאר את מהותו של המקבל ואת האיש שהוא מקבל עליו, כי כמעט לא נמצא בו חילוק. אלא כלל הדברים בקיצור הוא כך, כל איש ישראל מצווה, שלא לקבל לשון הרע על שום אדם מישראל, חוץ מעל אפיקורסים ומלשינים וכיוצא באלו, אותם, שיצאו מכלל "עמיתך".

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מה יש ללמוד מדם הציפור השחווטה?

בסדר טהרת המצורע נאמר (ויקרא יד, ד-ו) "וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות וגו' ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש". כותב רש"י - לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטפוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרות ציפורים שמפטפטים תמיד בצפצוף קול.

ולכאורה הדבר צריך ביאור. אם הציפורים באות לרמז על פטפוטי ההבל שדיבר, מדוע צוותה התורה להביא אותן בשעה שכבר נטהר מצרעתו וחזר בתשובה מעוונותיו אשר חטא? היה עליו להביא זאת כבר בתחילה בשעה שהיה טמא בטומאת הצרעת, ואז יזכור כי התנהג הוא שלא כראוי כאותו ציפור המצפצף, אך מה התועלת להזכיר לו את עוונות עתה לאחר שנטהר מחטאתו, וכי מזכירים לו עוונות ראשונים?

אלא כשם שלאדם חולה ישנם שני סוגי תרופות. מטרת התרופה הראשונה לרפא אותו ממחלתו, והתרופה השנייה באה לאחר שהבריא כתרופת מנע והתגוננות לבל ידבק שוב במחלה. כך הוא בעניין חולי הצרעת - בשלב ראשון עליו להירפא מטומאת צרעתו, וכמו שאומר הפסוק "בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה..." בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" כותב רש"י - הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו אף הוא ייבדל, עד כאן. כשישב בודד ודאי יערוך חשבון נפש מדוע כך עלתה לו ואז ישוב בתשובה ויטהר מחטאתו. אולם לאחר שנטהר הוא זקוק לתרופת מנע לבל ישוב לעוונותיו ולא ישנה באוולתו, לכן מצווה התורה להביא שתי ציפורים המזכירות לו שוב את עוונותיו, שגם הוא פטפט כציפור כדי שיקיים בנפשו מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים נא, ה) "וחטאתי נגדי תמיד" ועל ידי זה יזכור תמיד לנגד עיניו את החטא הנורא שחטא ויבין מדוע באה אליו רעת הצרעת וכך יישמר לנפשו מחטא הוצאת שם רע אשר היה נגוע בו בתחילה.

ועל ידי הוצאת שם רע על חברו, הרי שהלבין פניו והרגו בחרב שבפיו ולכן מביא שתי ציפורים. האחת שחווטה והאחת חיה. הציפור השחווטה היא כנגד חברו, שדיבר כנגדו וכביכול נשחט על ידו, ואילו הוא החוטא - נרמז בציפור החיה, אשר נותר חי וקיים. וטובל את הציפור החיה בדם הציפור השחווטה כדי להותיר בו, באדם החי אשר חטא בלשון הרע - את הרושם של חטאו וישים לנגד עיניו את דמו של חברו ההרוג אשר הרגו בהבל פיו. לכן גופו נצבע בדם הציפור השחווטה וכל זאת כדי שתמיד ישית לנגד עיניו את רוע מעלליו אשר חטא בהוצאת שם רע ושוב לא יחזור לסורו.

פניני הפרשה

על פי דברי החכם

"וראה הכהן את הנגע בעור הבשר ושער בנגע הפך לבן ומראה הנגע עמק

מעור בשרו נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אתו" (ויקרא יג, ג)

יש לדקדק, כך שואל רבי יעקב אמאדו מאיזמיר זצ"ל בספרו 'אמרי אמת', לשם מה חזר הכתוב ואמר "וראהו הכהן" והלא כבר נאמר בתחילת הפסוק "וראה הכהן".

וביאר ע"פ מה שכתב הרמב"ם בהלכות טומאת צרעת "אף על פי שהכל כשרים לראות נגעים, הטומאה והטהרה תלויה בכהן. כיצד, כהן שאינו יודע לראות, החכם רואה ואומר לו אמור טמא, והכהן אומר טמא. אמור טהור, והכהן אומר טהור. הסגירו והוא מסגירו, שנאמר "ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע".

וכתב רש"י (ערכין ג, א) שאף כשאין הכהן בקי, בכל זאת עליו לראות את הנגע יחד עם החכם וע"פ ראייתו יאמר טהור או טמא כפי מה שיאמר לו החכם.

וזהו שאמר הכתוב, שאף אם יזדמן כהן שאינו בקי בנגעים ויצטרך להראות את הנגע לחכם הבקי, אזי אין ביכולתו של החכם לטמא ואף אין ביכולתו של הכהן לומר טמא אלא עד שיראה את הנגע, לכן בא הכתוב וחזר לומר, שבמקרה כזה צריך שמלבד החכם שיראה צריך גם הכהן לראות שנאמר "וראהו הכהן וטמא אותו".

שערי תפילה ננעלים למצורע

"בגדיו יהיו פרמים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא"

(ויקרא יג, מה)

הנה דרשו חז"ל בגמרא (שבת סח, א) וטמא טמא יקרא - צריך להודיע לרבים צערו, ופירש רש"י הוא בעצמו.

ויש לתמוה מדוע המצורע צריך להודיע צערו לרבים יותר משאר חולאים,

התירוץ לכך מובא בספר 'מדרש יונתן' על פי היסוד שמביא רש"י על הפסוק אצל ישמעאל "וישמע א-להים את קול הנער" ודורש רש"י מכאן שתפילת חולים יפה מתפילת אחרים עליו.

ואמרו בזוהר הקדוש; מפני מה נקרא מצורע 'מוסגר'? מפני שמוסגר תפלתו בשמים, ונמצא אם כן שהוא צריך להודיע צערו לרבים כדי שייבקשו עליו רחמים. שהרי בשאר חולאים מוטב שיתפלל הוא בעצמו, אבל גבי מצורע שנסגר תפלתו בפניו צריך להודיע צערו לאחרים שיתפללו עליו.

כיצד יתכן חתן מצורע?

"וביום הראות בו בשר חי יטמא" (ויקרא יג, יד)

מהמילה "וביום", דרשו רבותינו שיש יום שאתה רואה בו ויש יום שאין אתה רואה בו, מכאן אמרו חתן נותנין לו כל שבעת ימי המשתה (רש"י).

ובאמת שהוא פלא, והלא נגעים באים הם על חטא, וידוע שהחתן מוחלין לו כל עונותיו, וכיצד יתכן שיבא עליו נגע?

בשם הרב מקאזיגלוב זצ"ל, מובא לבאר דבר נחמד.

כי כשמוחלין לחתן על חטאים גמורים, הרי הוא נעשה בגדד צדיק, ואז נכנס בכלל מה שאמרו חז"ל שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ומתעוררים אצלו חטאים שונים שנחשבים לחטא רק לגבי צדיקים, ועל חטאים אלו באים הנגעים, ולזה אמרה תורה שאין רואין את נגע החתן בימי המשתה.

הגביר לא הסכים שהדרשן ידרוש, בטענה שהוא עצמו יושב ולומד בבית המדרש, והדרשה תפריע לו ללימודו האישי. נענה הדרשן ואמר, שהדרשה דרושה לו למחייתו, משום שהוא ומשפחתו מתפרנסים מהכסף שגובים מהקהל בסיום הדרשה, בשכר הדרשה. השניים דנו ביניהם, ולמקום נכנס מחולל תנועת המוסר מרן רבי ישראל סלנט זצ"ל. הוא שאל את הגביר שאלה מעניינת: "מדוע הלל דיבר על דרך השלילה, ואמר שמה ששנוי עליך, אל תעשה לחברך, ולא אמר שמה שטוב לך עצמך, תעשה לחברך?".

רבי ישראל שאל את השאלה וגם השיב עליה בעצמו: "התשובה היא שאכן אין מקום לאמרה שמה שטוב לך - תעשה לחברך, משום שלא כל דבר שטוב לך, טוב גם לחברך". וכאן פנה רבי ישראל אל הגביר: "לך עצמך ודאי טוב יותר לשבת וללמוד כעת תורה בשקט ובמנוחת הנפש. אך לדרשן, דווקא לא טוב כעת לשבת וללמוד במקום, לדרוש בפני הציבור ולכלכל את בני משפחתו. זאת משום שהלימוד דורש צלילות הדעת, וטוב יותר לשבת וללמוד על נפש מלאה ושבעה. עכשיו עליך לקחת בחשבון: האם היית מרוצה אילו הייתה נגרמת לך רעה כתוצאה ממעשה, שהוא בעצם טוב, ומי שעושים לו את המעשה ולא לך עצמך. ולכן התכוון הלל כשאמר 'מה ששנוי עליך - אל תעשה לחברך', שפירושו: אל תעשה לחברך רעה, למרות שלך עצמך היא טובה. לכן אנא אפשר לדרשן לשאת דרשה..."

הרב גנוט מוסיף ומספר בענין זה: "בחול המועד פסח לפני מספר שנים, זכיתי להקביל את פני מורי ורבי, רבינו הגר"ח קנייבסקי שליט"א. שאלתי מספר שאלות בענייני פסח, וזכיתי לברכותיו של צדיק הדור וקדושו. כשראיתי ששמחת החג נסוכה על פני רבינו שליט"א, שהיה שרוי בחדווה גדולה, כמנהגו בכל ימות החגים, הרהבתי עוז וסיפרתי על החיכוכים והמחלוקות הגדולות, הפוקדים לעיתים חלק ממחנה היראים. סיפרתי על ביזוי תלמידי החכמים, הפגיעה בכבודם, ועל כך שאי אפשר, אי אפשר לריב ולהתכתש כל העת, בפרט כשכל חלקי אי-הכבוד שייכים למחנה שומרי התורה וכולם, כל הניצים, מקיימים את התורה באהבה ובריאה. ביקשתי ממרן הגר"ח עצה לרבים, כיצד נוכל להתחזק יחדיו במיגור אי הכבוד וההערכה שבין שבטים ועדות, חוגים ופלגים".

"מרן שליט"א השיבני שהעצה לזה היא, כמה פשוט וקל, להשקיע את כל עצמותינו ונפשנו בלימוד התורה, ולא לעסוק בנושאים שאינם קשורים ללימוד. "הרי תלמוד תורה כנגד כולם, והתורה היא מרפא לכל", הטעים מרן שליט"א.

האמת היא שמצד היותם תלמידי רבי עקיבא, היה צריך לנהוג איתם כשיטת רבם, ולהענישם במשך שנה שלימה. אך שיטת רבי עקיבא היא רק במשפטם של הרשעים. אך כיון שתלמידי רבי עקיבא לא היו רשעים, אלא צדיקים ותלמידי חכמים וכל משפטם היה בגלל שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, לכן נהגו עימם מהשמים במידת הרחמים ודי היה להם שמשפטם יהיה מפסח ועד עצרת.

חברותות ולא יחידים

חכמי הדעת מצביעים על ההגדרה שבדברי חז"ל במספר מקומות, המספרים לנו ש"שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו לרבי עקיבא". מה הכוונה "שנים עשר אלף זוגות"? מדוע לא לומר פשוט יותר, "עשרים וארבעה אלף תלמידים"? אם אנו מדברים על כמות התלמידים בישיבת מיר למשל, אנו אומרים שלומדים בה 6000 בחורים ואברכים, ולא אומרים שיש בישיבה 3000 חברותות. הלא כן?!

חז"ל הדגישו לנו שבישיבתו של רבי עקיבא הצטיינו במידת 'דיבוק חברים'. לא למדו בישיבתו של רבי עקיבא, שנטע את ה"כלל גדול בתורה ואהבת לרעך כמוך" 24 אלף לומדים, אלא 12 אלף חברותות, שלמדו יחד, בזוגות. הם לא היו תלמידים בודדים, אלא דווקא חברותות, שלמדו יחד והסתדרו יפה יחד בחברותות. ובכל זאת, דווקא מתלמידי רבי עקיבא הייתה תביעה גדולה יותר ל"בין אדם לחברו"!

רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א מצטט בשם צדיקים שמסורת התורה עברה לדורות הבאים דרך בית מדרשו של רבי עקיבא. הם לא היו 'סתם לומדי תורה', אלא מ'מוסרי התורה', ועובדה זו חייבה שבאי בית מדרש זה, בו נוצר והושגת יסוד התורה שבעל פה והעברתו לדורות הבאים, יעמדו בדרגה העליונה ביותר, כראוי למוסרי התורה ומנחיליה. לא מדובר באנשים 'פרטיים', אלא במקום תורה שנבחר להעביר בו את התורה ממשה ועד רבי עקיבא, ומרבי עקיבא ותלמידיו ואילך, ולכן נעשו בעונש כה חמור, כי לא ניתן להעביר את שלשלת התורה ולמוסרה בצורה שחסר בה מידות טובות, שבין אדם לחברו.

טובה לחבר ולא טובה לעצמך

פעם הגיע דרשן אחד לבית מדרשו של הגביר ר' צבי נאווינסקי ז"ל, וביקשוהו לדרוש לפני הקהל, שהתפלל ולמד בבית הכנסת הפרטי של הגביר.

בתקופה זו, מפסח ועד עצרת, נפטרו עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא. והשאלה המתבקשת היא מדוע הם נפטרו דווקא בימים אלו?

התשובה לכך טמונה בדברי המשנה במסכת עדיות (פ"ב מ"י) ש"משפט רשעים בגיהנום י"ב חודש, רבי יוחנן בן נורי אומר מן הפסח ועד העצרת". הרי לנו שימים אלו שבין פסח לחג השבועות, הינם ימי דין ומשפט.

אם נשים לב, נראה שם במשנה, שהתנא החולק על רבי יוחנן בן נורי הוא התנא הקדוש רבי עקיבא, והוא עניין פלאי ומעניין, שבמיתת תלמידיו של רבי עקיבא עצמו נהגו עימם מהשמיים כשיטת רבי יוחנן בן נורי, הסבור שימי המשפט הם מפסח ועד חג השבועות, ולא נהגו איתם כשיטת רבי עקיבא רבם, שמשפט הרשעים הוא בכל ימות השנה.

הימים שבין חג הפסח לחג השבועות הם, לכאורה, הימים המופלאים ביותר בשנה. אלו הימים בהם הוקם בניין ישראל, מיציאת מצרים ועד קבלת התורה הקדושה. ימי האביב הינם ימי שמחה ופריחה, וכמובא בגמרא (ר"ה י"א, א) שבחודש זה מצמיחה האדמה דשאים, והאילנות מוציאות פירות. חז"ל (ב"ר ל"ד) אמרו שלדורות שלפני דור המבול "היה אוויר יפה כמו מן הפסח ועד עצרת" ובטור (או"ח תצ"ג) מובא שהימים שבין פסח לשבועות הם כימי יום-טוב על שמחת הקציר, וכפי שבחג השבועות שמחים על שמחת הקציר, כך יום אלו הם מעין יום-טוב על שמחת הקציר. הרמב"ן (ויקרא כג, לו) מגדיר את חמישים הימים שבין פסח לשבועות כימי חול המועד, ואם כן, מדוע דווקא ימים אלו הם ימי משפט הרשעים ודינם?

ראש ישיבת ה'מתמידים', הגאון רבי לייב מינצברג זצ"ל, מסביר שאכן כן, בעיקרו של דבר, מידת הזמן הראויה לדין היא שנה שלימה, י"ב חודש, שהוא פרק זמן חשוב, אלא אדרבה, מתוך מידת הרחמים מצמצמים את הזמן הראוי לדין לתמצית השנה, לחלקו העיקרי, לימים שבין פסח לעצרת ומחשיבים אותם כ'שנה קטנה', ועל ידי שנידונים בתקופה זו, נחשב שכאילו נידונו במשפט ה' במשך שנה שלימה!

בית המדרש פניני דוד ירושלים

הודעה משמחת!!!

כ"כ מו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א יחדש את קבלת הקהל בפניני דוד ברח' בית וגן

כ"כ נפתח בקרוב שיעור שבועי לנשים

הוספנו שיעורים בכל שעות היום בעברית ובצרפתית ובדף היומי